

1.12.2023

Ny måling: Danskerne vil trække produktion hjem fra Kina og gøre EU mere selvforsynende

En ny måling fra Kantar Public foretaget på vegne af Tænketanken EUROPA tyder på, at danskerne er på linje med EU's målsætning om strategisk autonomi og en mere resilient europæisk økonomi.

Skrevet af

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

Anders Overvad

┌ Hovedkonklusioner

- Danskerne ønsker i langt overvejende grad (86 pct.), at EU skal være mere selvforsynende med varer end i dag – men Ukraine-krigen har ikke haft nogen målbar effekt på danskernes holdning til spørgsmålet.
- Et flertal af danskerne (74 pct.) er helt eller delvist enige i, at danske og europæiske virksomheder bør trække produktion hjem fra Kina. Også på det spørgsmål synes holdningen uændret efter Ukrainekrigens udbrud.
- Økonomi tegner ikke til at blive et afgørende emne for vælgerne til Europa-Parlamentsvalget i juni 2024 – og danskerne ved i det hele taget ikke, hvordan de skal forholde sig til fx størrelsen på EU's budget.

┌ Bred opbakning til EU's målsætning om strategisk autonomi

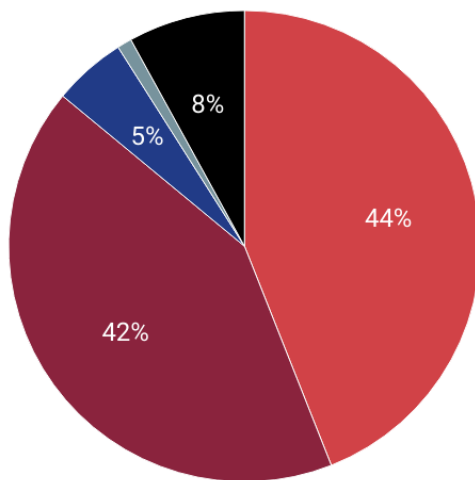
Spørgsmålet om selvforsyning og EU's strategiske autonomi har de seneste år fyldt meget i den europapolitiske debat, især siden coronakrisen brød ud i 2020, og Rusland invaderede Ukraine i 2022. På tværs af kritiske varer fra energi til våben og medicin har begge begivenheder tydeliggjort faren ved EU's store afhængighed af resten af verden, særligt Rusland og Kina.

Allerede i januar 2022 viste en måling fra Tænk tanken EUROPA, at danskerne ønsker, at europæiske virksomheder hjemtager mere produktion og øger graden af selvforsyning indenfor EU's grænser. En ny måling foretaget i september 2023 bekræfter, at disse bekymringer fortsat afspejler sig i danskernes holdning, da 86 pct. er enige i, at EU bør være mere selvforsynende med varer. Det er værd at notere, at den energikrise, der blev udløst i EU efter Ruslands invasion af Ukraine, ikke har rykket ved danskernes holdninger til selvforsyningsspørgsmål.

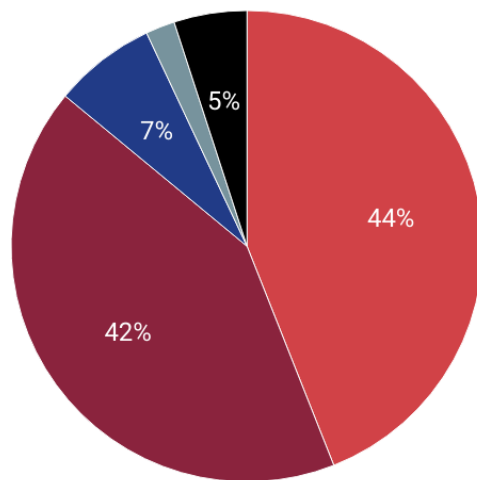
Langt de fleste danskere støtter øget selvforsyning i EU

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Europa bør være mere selvforsynende med varer

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

09-2023

01-2022

2023: Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers. 2022: Voxmeter for Tænk tanken Europa, gennemført januar 2022 med 2.001 respondenter.

Lavet med Datawrapper

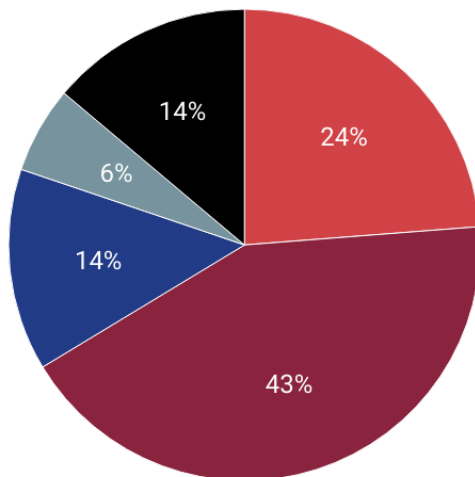
Målingen tyder således på, at danskerne er på linje med Europa-Kommissionens strategi om at "de-riske" EU fra sine kritiske afhængigheder.¹ Ønsket om de-risking og strategisk autonomi er udlagt i den økonomiske sikkerhedsstrategi fra juni 2023 og bygger bl.a. på konkrete tiltag såsom Critical Raw Materials Act, Net-Zero Industry Act og The European Chips Act.

Kina er et de lande, hvis varer EU er kritisk afhængig af, bl.a. når det gælder råstoffer, solceller og medicin.

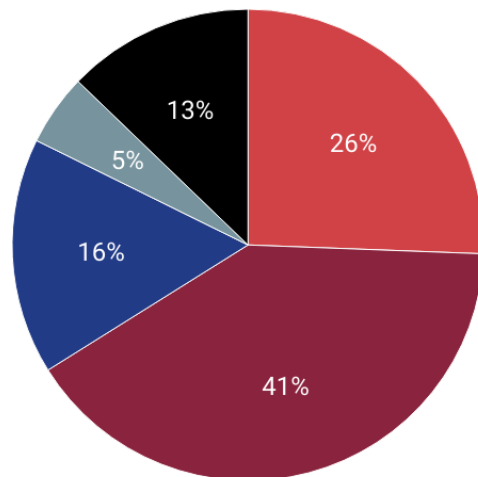
Stabil dansk opbakning til at trække produktion hjem fra Kina

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "Virksomheder i Danmark og resten af EU bør trække produktion hjem fra Kina, selv om det betyder højere priser for forbrugerne"

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

09-2023

02-2021

2023: Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers. 2021: Voxmeter for Tænk tanken Europa, gennemført februar 2021 med 1071 respondenter

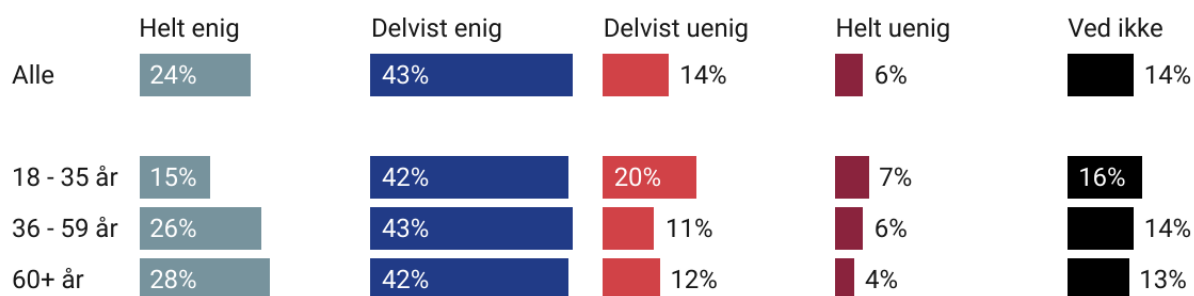
Lavet med Datawrapper

To tredjedele af danskerne er helt eller delvist enige i, at danske og europæiske virksomheder skal trække produktion hjem fra Kina, selv hvis det resulterer i højere priser. Resultatet er nærmest identisk med en måling af samme spørgsmål i 2021, og krigen i Ukraine har altså heller ikke haft her nogen målbar effekt på danskernes holdning.

Ønsket om at trække produktion hjem fra Kina markerer en bemærkelsesværdig udvikling, da frihandel ellers er et af grundprincipper bag EU-samarbejdet – og hjemtagelse af produktion samt en øget selvforsyning vil alt andet lige begrænse frihandlen og dermed de økonomiske gevinster, der følger med.[2](#)

Færre unge ønsker at hjemtage produktion fra Kina, hvis det resulterer i højere priser

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "Virksomheder i Danmark og resten af EU bør trække produktion hjem fra Kina, selv om det betyder højere priser for forbrugerne"

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

Om end der er opbakning fra de unge til at trække produktionen hjem fra Kina, så er der flere i den unge del af befolkning, der er uenige i, at europæiske og danske virksomheder bør trække produktion hjem fra Kina, hvis det resulterer i højere priser. 27% af de unge er enten delvist eller helt uenige i, at produktionen i højere grad skal trækkes hjem, sammenlignet med 20% for hele befolkningen.

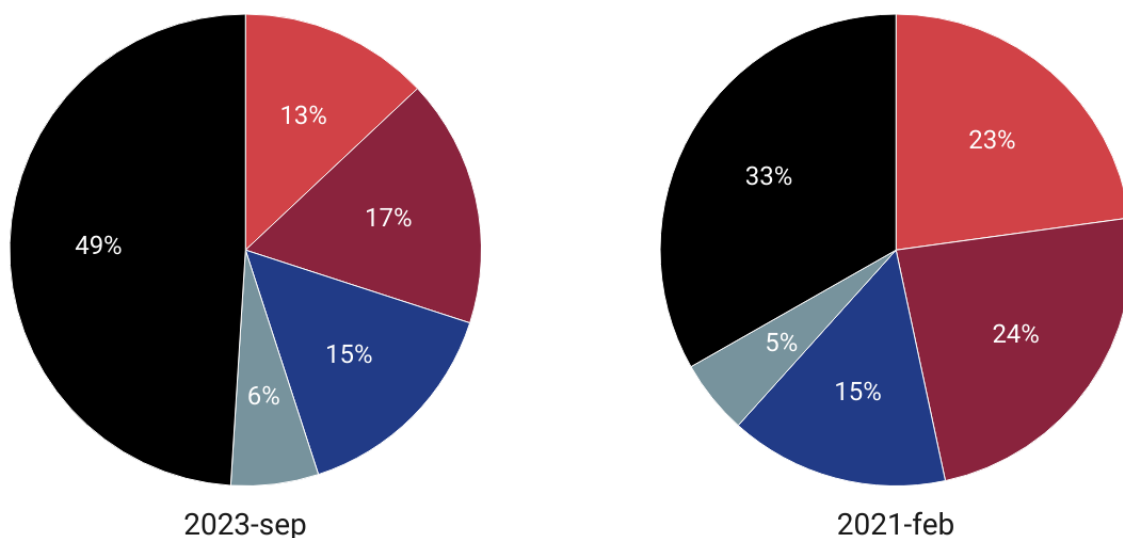
Danskerne ved ikke, om EU's budget er for stort eller småt

Spørger man til størrelsen på EU's budget, svarer næsten halvdelen af danskerne, at de ikke ved, om EU's budget er for stort. Dette tal er steget fra 33% til 49% mellem 2021 og 2023. Det kan indikere, at det er blevet endnu sværere for danskerne at navigere i spørgsmål om EU's budget i takt med, at EU-budgettet fylder mere i den europæiske debat³ – eller det kan være tegn på en reduceret euroskepsis i befolkningen, da den voksende mængde af tvivlere falder sammen med, at der er færre, som synes, budgettet er for stort.

Danskerne har svært ved at tage stilling til spørgsmål om EU's budget

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU's budget er alt for stort

Helt enig Delvist enig Delvist uenig Helt uenig Ved ikke

Note: I undersøgelsen for 2023 var der 2067 respondenter. I undersøgelsen for 2021, var der 1071 respondenter.

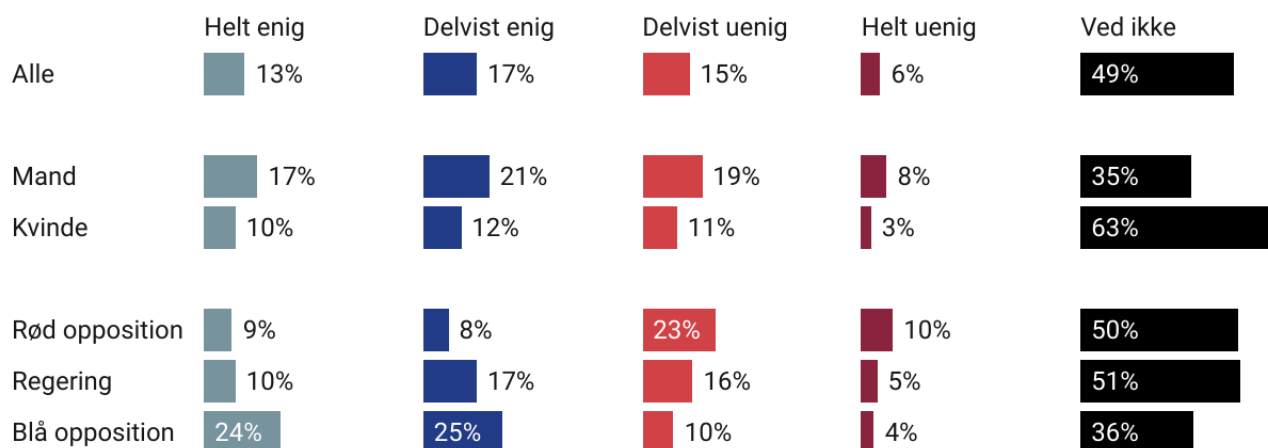
Kilde: 2023: Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers. 2021: Voxmeter for Tænk tanken EUROPA, gennemført februar-2021. • Lavet med Datawrapper

Størrelsen på EU's budget er i disse år kommet til fornyet debat i takt med nye og voksende udgiftsposter, som EU står overfor. Grøn omstilling, migrationsudfordringer, sikring af EU's konkurrenceevne, øgede forsvarsudgifter og støtte til Ukraine samt stigende rente- og forbrugspriser er blot nogle af de emner, der i den seneste tid har fyldt i diskussionen om en revision af EU's langtidsbudget.

Danmark har sammen med særligt Østrig, Sverige og Holland traditionelt hørt til de lande, der er modvillige til at øge EU-budgettet.⁴ Denne holdning nyder især opbakning blandt vælgerne i den blå opposition (K, LA, DF, DD, NB), hvor 49% af vælgerne erklærer sig delvist eller helt enige i, at EU's budget er for stort, sammenlignet med 30% for den samlede befolkning. Dertil har flere mandlige og blå vælgere en holdning til EU's budget, hvor antallet af "ved ikke" respondenter er 35%-36% sammenlignet med 49% for den samlede befolkning og 63% for kvinder.

Færre mænd og vælgere fra den blå opposition er i tvivl om størrelsen på EU's budget

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "EU's budget er alt for stort"

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

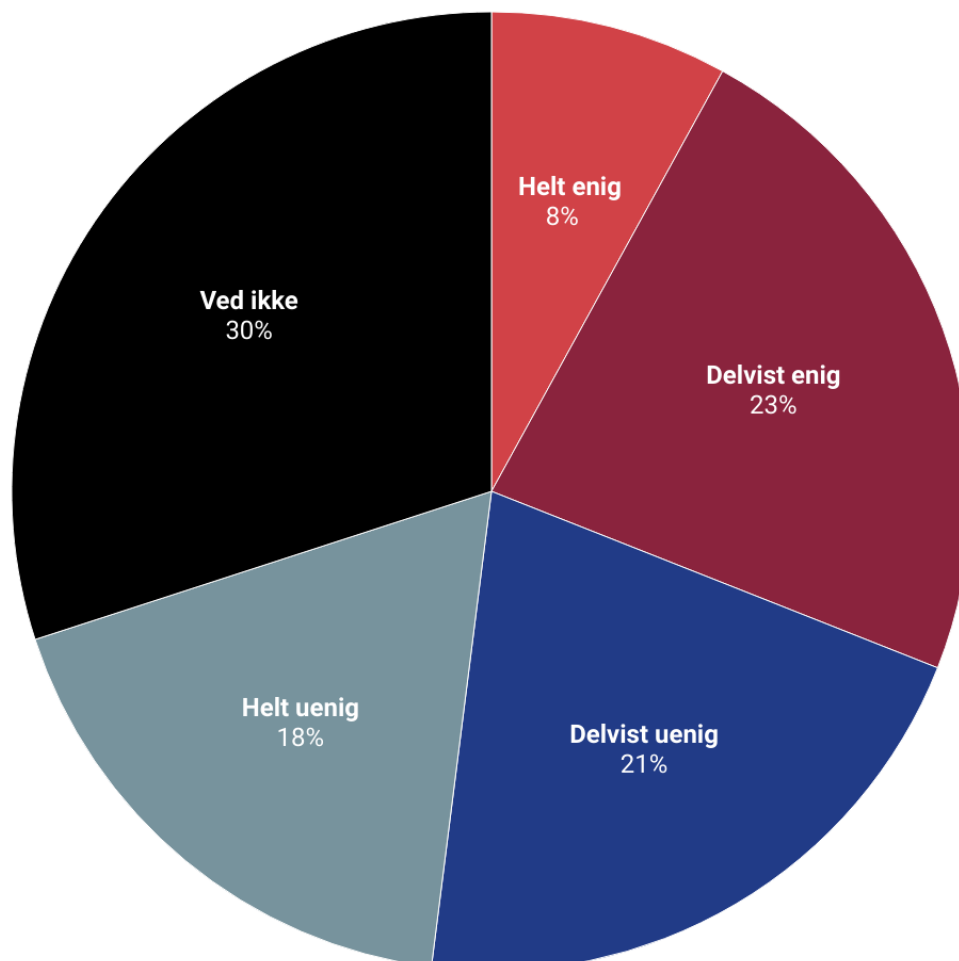
Siden EU blev enig om Genopretningsfonden i juli 2020, har EU udover sit syvårige budget nu også for første gang lånt store summer på vegne af medlemslandene og derved optaget fælles EU-gæld. Med vedtagelsen af Genopretningsfonden og en nytænkning af EU's finansieringsmuligheder er der nu opstået en debat om, hvorvidt etableringen af nye fonde med fælles EU-gæld kan bruges som en del af løsningen på den manglende finansiering af EU's mange nye udgiftsposter, såsom grøn omstilling og strategisk autonomi.[5](#)

Men fælles gæld på vegne af den grønne omstilling er ikke et værktøj, som danskerne er ovenud begejstrede for. Mindre end hver tredje adspurgte dansker er helt eller delvist enig i, at EU bør optage mere fælles gæld for at investere i grøn teknologi.

Danskerne er splittede om fælles EU-gæld

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "EU bør optage mere fælles gæld for at investere i grøn teknologi"

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

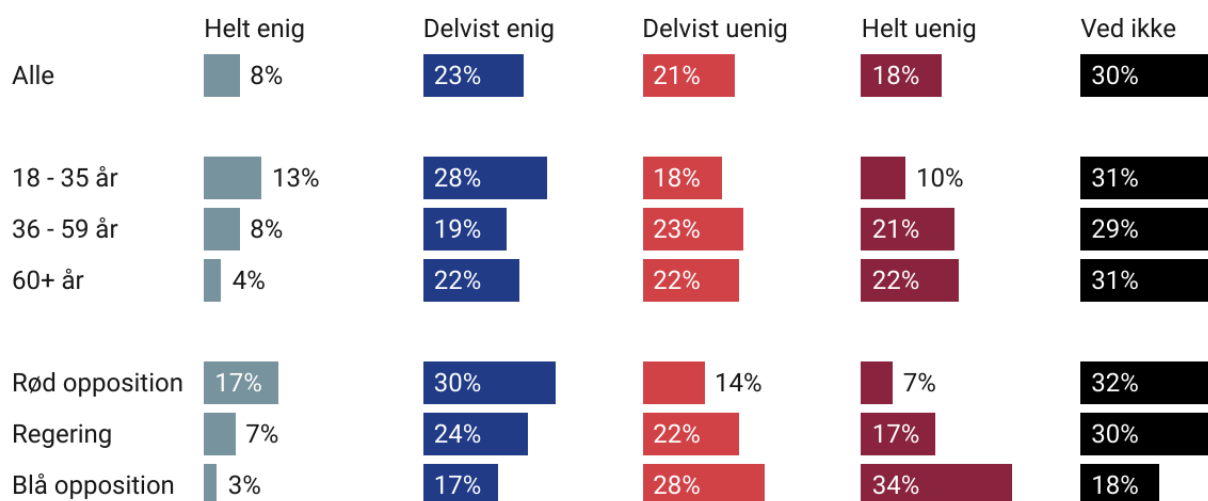
Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers

Lavet med Datawrapper

Spørgsmålet om fælles gæld splitter dog danskerne markant. Det er i overvejende grad unge mellem 18 og 35 år, som støtter ideen – samt vælgere i den røde opposition, hvor 47 pct. bakker op om at optage EU-fælles gæld for at investere i grøn teknologi. I den blå opposition – hvor andelen af 'Ved ikke'-svar samtidig er lavest – er 34 pct. "helt uenig" i udsagnet.

Unge og røde vælgere støtter fælles EU-gæld til den grønne omstilling, mens den blå opposition er imod

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: "EU bør optage mere fælles gæld for at investere i grøn teknologi"

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

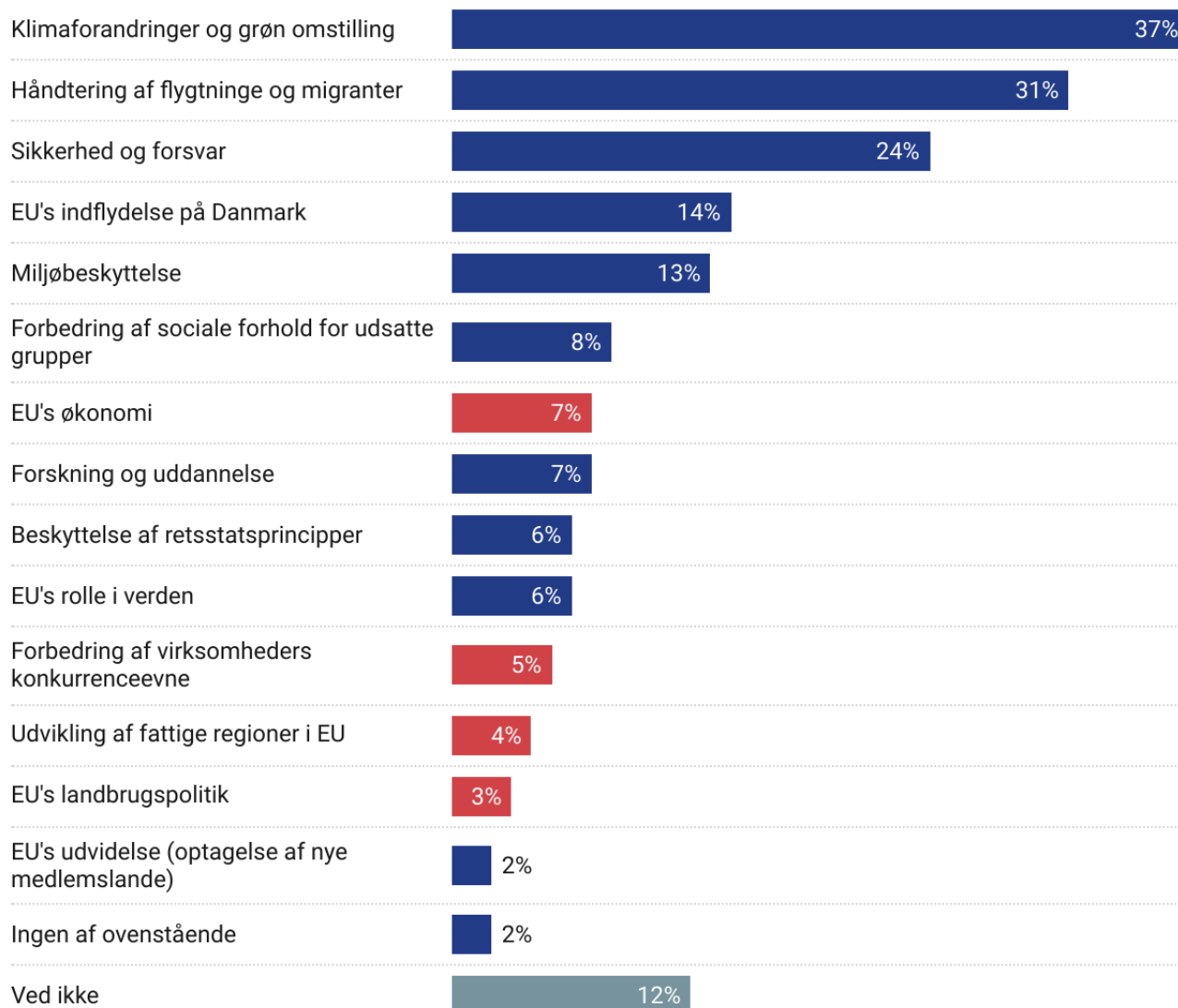
Lavet med Datawrapper

Foreløbig nedprioritering af økonomiske og budgetmæssige spørgsmål til Europa-Parlamentsvalg i 2024

Generelt fylder økonomiske og budgetmæssige spørgsmål ikke meget hos danskerne op til Europa-Parlamentsvalget (EP-valget) i 2024.

Økonomiske og budgetmæssige spørgsmål har ikke prioritet for danskerne

Hvilke emner betyder mest for din stemme til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Du kan angive op til 2 svar.

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet. Ansvar for indholdet er alene tilskudsmodtagers.

Lavet med Datawrapper

Kun 7% af danskerne svarer, at EU's økonomi er et af de vigtigste emner for deres stemme op til EP-valget i 2024. Landbrugspolitikken og samhørighedspolitikken, der udgør store poster på EU's langtidsbudget⁶, er heller ikke væsentlige emner for de danske vælgere. Forbedring af konkurrenceevne udgør også kun 5%.

[1ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3358](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3358)

[2www.imf.org/en/Blogs/Articles/2023/10/17/harm-from-de-risking-strategies-would-reverberate-beyond-china](https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2023/10/17/harm-from-de-risking-strategies-would-reverberate-beyond-china)

[3www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/end-of-2023-will-see-debates-on-eu-national-budgets/](https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/end-of-2023-will-see-debates-on-eu-national-budgets/)

[4www.ft.com/content/7faae690-4e65-11ea-95a0-43d18ec715f5](https://www.ft.com/content/7faae690-4e65-11ea-95a0-43d18ec715f5)

[5www.politico.eu/article/olaf-scholz-european-union-debt-says-nein-to-his-partys-calls-for-new-debt/](https://www.politico.eu/article/olaf-scholz-european-union-debt-says-nein-to-his-partys-calls-for-new-debt/)

[6](#)Se infografik "Vigtigste programmer og fonde i den flerårige finansielle ramme", www.consilium.europa.eu/da/infographics/mff2021-2027-ngeu-final/